

BIOTEHNIŠKA FAKULTETA UNIVERZE V LJUBLJANI
INŠTITUT ZA GOZDNO IN LESNO GOSPODARSTVO

Strokovna in znanstvena dela

Franc Gašperšič

**ZAKONITOSTI NARAVNEGA
POMLAJEVANJA
JELOVO-BUKOVIH GOZDOV
NA VISOKEM KRASU
SNEŽNIŠKO-JAVORNIŠKEGA
MASIVA**

Disertacija

LJUBLJANA 1974

VSEBINA

1.	UVOD	8
2.	RAZISKOVALNI PROBLEM	11
3.	OPIS RAZISKOVALNEGA OBJEKTA	12
3.1.	Geografske in klimatske značilnosti	12
3.2.	Geologija in tla	13
3.3.	Vegetacijska podoba	15
3.4.	Lastninska sestava gozdov	16
3.5.	Dosedanje gospodarjenje z gozdovi	16
4.	PRIKAZ RAZISKOVALNIH METOD	19
4.1.	Izhodišča pri postopni analizi glavnih vplivnih dejavnikov	19
4.2.	Načrtovanje vzorcev	20
4.2.1.	Stratifikacija	20
4.2.2.	Načrt mešanega split plot-split blokovskega poizkusa	21
4.3.	Določitev velikosti vzorčne ploskve in obsega vzorca v stratumu	24
4.4.	Rekognosciranje in izbor dolin v vzorčni načrt	27
4.5.	Omejitev in analiza vzorčnih ploskev	27
4.6.	Ugotovitev starosti jelke, smreke in bukve po različnih drevesnih slojih	30
5.	RAZISKAVA IN ZAKONITOSTI NARAVNEGA POMLAJEVANJA V VISOKOKRAŠKEM JELOVO-BUKOVEM GOZDU	33
5.1.	Vpliv območne klime in načina gospodarjenja na naravno pomlajevanje	33
5.1.1.	Območne makroklimatske razmere ter način gospodarjenja	33
5.1.2.	Mezoklimatske razmere v vsakem stratumu	38
5.2.	Talni tip in njegov vpliv na naravno pomlajevanje v jelovo-bukovem gozdu	49
5.3.	Vzajemni vpliv klime in tal na naravno pomlajevanje	57
5.4.	Sestojna zgradba v jelovo-bukovem gozdu in njen vpliv na naravno pomlajevanje	60
5.4.1.	Uporabljena matematično-statistična metoda	62
5.4.2.	Višina lesne zaloge, njena struktura po drevesnih vrstah in naravno pomlajevanje	62
5.4.3.	Naravno pomlajevanje v jelovo-bukovem gozdu glede na stopnjo osvetlitve in izpolnjenost sestojnega prostora s krošnjami	78
5.4.4.	Naravno pomlajevanje jelke, smreke in bukve, odvisno od njihovega deleža v zgornjem drevesnem sloju in stopnje osvetlitve	84
5.4.5.	Slojevitost sestoja in njen vpliv na naravno pomlajevanje	87
5.4.6.	Delež bukve v spodnjem in srednjem drevesnem sloju sestoja in njen vpliv na naravno pomlajevanje jelke in smreke	91
5.4.7.	Stopnja medsebojne povezanosti pri naravnem pomlajevanju jelke, smreke in bukve	93
5.4.8.	Višina in struktura sečenj v preteklosti ter naravno pomlajevanje v visokokraškem jelovo-bukovem gozdu	96
5.4.9.	Poizkus ugotavljanja vezi med glavnimi sestojnimi vplivnimi dejavniki na naravno pomlajevanje	103

Študija je nastala v letih 1967-1971 v okviru tematske naloge pri inštitutu za gozdnost in lesno gospodarstvo biotehniške fakultete. Njen pobudnik in idejni vodja je dr. D. Mlinšek, profesor za gojenje gozdov na gozdarskem oddelku biotehniške fakultete v Ljubljani.

Prof.dr. D. Mlinšku dolgujem posebno zahvalo za njegovo nenehno skrb za moje nadaljnje strokovno izpopolnjevanje in idejno vodstvo pri raziskovalnem delu.

Raziskovanje tako heterogenega objekta, kot ga predstavlja v naravnem pomlajevanju visokokraški jelovo-bukov gozd, je zahtevalo, da smo uporabili vrsto matematično-statističnih metod in prijemov. Zahvaljujem se dr. M. Blejcu, profesorju za matematično statistiko na ekonomski fakulteti, za njegovo nenehno in nepogrešljivo pomoč z nasveti, tako v začetni fazi načrtovanja eksperimentov kot pri kasnejši obdelavi podatkov. Brez njegove pomoči bi nalogo po eksaktni plati težko zmogli.

Zelo naporene in obsežne terenske meritve so trajale tri leta, izvajali pa smo jih v neposredni režiji gozdnega gospodarstva Postojna. Za izredno razumevanje, za spodbudo ter vsestransko podporo pri raziskovalnem delu se zahvaljujem zlasti svojemu nekdanjemu šefu inž. M. Kudru, direktorju gozdnega gospodarstva Postojna in inž. J. Drnovšku in delovnemu kolektivu gozdnega gospodarstva Postojna, ki je omogočil raziskovalno delo. Prav tako se zahvaljujem tudi kolektivom gozdnih gospodarstev Ljubljana in Kočevje, ki sta študijo sofinancirala.

Diplomiranemu matematiku prof. C. Trampužu, vodji oddelka za uporabno matematiko pri inštitutu "Jožef Štefan", dolgujem zahvalo za njegovo naklonjenost in pripravljenost pri obdelavi najbolj številnih podatkov in analiz na elektronskem računalniku.

Pri terenskem snemanju, pripravi in analizi podatkov so sodelovali: inž. J. Antončič, inž. S. Petrič ter gozdarski tehniki D. Ogrin, J. Premrl, J. Inocente, D. Jankovič, J. Posega, B. Radivojevič in M. Jelinčič. Vsem iskrena hvala!